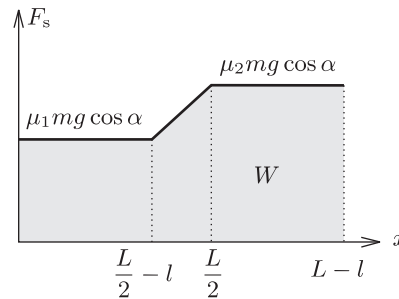

Megoldás. Az m tömegű lemez csak akkor indulhat meg a lejtőn, ha a felső részen a súrlódási erő kisebb, mint a gravitációs erő lejtő irányú komponense, és csak akkor állhat meg, ha a lejtő alsó részén éppen fordított a helyzet:

$$\mu_1 mg \cos \alpha < mg \sin \alpha < \mu_2 mg \cos \alpha, \quad \text{vagyis} \quad \mu_1 < \operatorname{tg} \alpha < \mu_2.$$

Ha a lemez éppen a lejtő alján áll meg, akkor $L - l$ hosszúságú elmozdulása során a helyzeti energiája $\Delta E = mg(L - l) \sin \alpha$ értékkel csökken, a mozgási energiája pedig nem változik. Ez csak úgy lehet, hogy a súrlódási erő W munkája éppen megegyezik ΔE -vel.

W kiszámításához határozzuk meg az F_s súrlódási erőt a lemez x elmozdulásának függvényében! Amíg a lemez teljes terjedelmében a lejtő felső felén fekszik ($x < L/2 - l$), a súrlódási erő $\mu_1 mg \cos \alpha$, az alsó ($x > L/2$) részen pedig $\mu_2 mg \cos \alpha$. A középső tartományban (amikor a lemez átcusúszik az érdesebb tartományból a csúszósabbra) a súrlódási erő fokozatosan, az elmozdulással arányosan vált át a kisebb értékről a nagyobbra.

A súrlódási erő munkája az $F_s(x)$ függvény *ábrán* látható grafikonja alatti területtel egyezik meg, vagyis

$$\begin{aligned} W &= \mu_1 mg \cos \alpha \left(\frac{L}{2} - l \right) + \frac{\mu_1 mg \cos \alpha + \mu_2 mg \cos \alpha}{2} l + \mu_2 mg \cos \alpha \left(\frac{L}{2} - l \right) = \\ &= \frac{\mu_1 + \mu_2}{2} mg(L - l) \cos \alpha. \end{aligned}$$

A megállás feltételére a fentiek felhasználásával végül

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{\mu_1 + \mu_2}{2}$$

adódik.